

ДІАМЕТРАЛЬНІ ПОГЛЯДИ НА ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНІ ОРГАНІЗМИ (ГМО)

Експерименти *"in vivo"* з перевірки шкідливих наслідків ГМО тривають у світі і в Україні.

Ми звернулися з проханням поділитися своїми думками до координатора такого роду досліджень, лікаря ПП "Апімедцентру", канд. біол. наук. **Сергія Мусича**.

— **Сергію Миколайовичу, розкажіть, що ж саме спонукало Вас на цей рішучий крок?**

— Річ у тім, що, будучи фізіологами старої, ще радянської школи, ми не мали жодного морального права змиритися із явно сумнівними результатами, поширюваними з вуст різних незалежних експертів.

По-перше, навіть в елементарних шкільних підручниках чорним по білому записано: *"будь-які білки розщеплюються в шлунково-кишковому тракті на амінокислоти"*. І тільки останні мають змогу проникати крізь мембрану ворсинок тонкого кишечника. Таким чином, оскільки кожна жива істота вибудовує свій індивідуальний білок із засвоєних нею амінокислот, то, проковтнувши зміїну отруту (якщо, звичайно, у внутрішніх органах немає кровоточивих ерозій), можемо "розжитися" хіба що незначним проносом.

По-друге, хромосоми також повністю розпадаються на окремі азотисті основи. Отже, це означає, що жодної спадкової інформації через їжу передати неможливо; отже, ніякої генетичної небезпеки в природі не існує, бо всі такі "потенційні шпигуни" просто-напросто виводяться назовні. Адже, в іншому разі, спричинений цим хаос давно б уже огульно знищив будь-які крихкі "паростки" земного життя!...

Сергій Мусич
канд. біол. наук,
лікар ПП "Апімедцентр",
м. Київ

— **Який же насправді шкідливий чинник викликає більшість так званих дисτροφічних змін?**

— Організм із засвоєних амінокислот здатний створювати величезні запаси свого білка в сполучних тканинах і базальних мембранах. Коли білкові сховища вичерпані, закупорені білками капіляри (по яких потрапляє кисень й, відповідно, виводяться продукти дисиміляції) різко зменшують свою обмінну функцію. Внаслідок цього відбувається самоотруєння організму відходами власної життєдіяль-

ності. Ось що, насправді, дає поштовх усім подальшим нищівним руйнаціям! Зокрема, спочатку розвивається компенсаторний запальний процес, який дозволяє дещо підсилити кровообіг у пошкоджених тканинах. Більш тривале надходження зайвого білка призводить до кровоточивості й формування тромбів — причому, закінчується це інсультом або ж інфарктом. Нашим піддослідним щурам, однак, це "не світить", та нагально загрожує тим, які зловживають м'ясними продуктами (за винятком хіба що еволюційних м'ясоїдів — корінних мешканців Крайньої Півночі, в яких кишечник приблизно на 70 см коротший, ніж у еволюційних вегетаріанців — індусів).

Сучасному, до знемоги урбанізованому, обивателю перевищити норму споживання тваринних білків доволі легко; а от рослинних — складніше, оскільки людський шлунково-кишковий тракт не спроможний засвоїти десятиразову норму харчового раціону. Отже, непорушний закон еволюції свідчить: де багато рослин — кишечник подовжується, а де їх майже немає — коротшає, оскільки білок тваринного походження стає згубним для організму.

Проте, чому в різних біологічних видів, які живляться сирими ГМ-продуктами, виникають такі невітні наслідки, котрі, тим більше, накопичуються навіть і в поколіннях? Виявляється, будь-які білки (а в бобових їх — безліч!) мають у своєму складі токсичну сірковмісну амінокислоту — гомоцистеїн, яку можна вважати "молодшою родичкою" відомого всім метіоніну, але якраз вона ініціює процес ушкодження артерій.

При харчуванні термообробленою їжею організм дістає можливість уникнути шкідливого контакту з цистеїном, перетворюючи його в нейтральну речовину цистатіон, та сечовивідними шляхами позбавляється останньої геть. Але у випадку із сирими білками (чи, скажімо, при занадто частому споживанні термооброблених) він уже не встигає адекватно справлятися з цим важким завданням. Проте, як ви щойно переконалися, ГМО тут абсолютно ні до чого. Воно, скоріше, цілком може виступити своєрідною

"рятівною стеблинкою", яка б позбавила людство від білково-споживчих крайнощів.

Адже, як нещодавно було встановлено, ні ГМО, ні славнозвісні жири (що асоціюються, зазвичай, із холестериновими бляшками), ані сидячий спосіб життя не можуть насправді вважатися серйозними факторами ризику при віковій серцевій ішемії, а тільки так зване червоне м'ясо, тобто тваринний протеїн! Рослинні ж білки (наділені навіть явно чужинським геном) ніколи не засвоюються повністю — як і важкоперетравлюваний білок грибів. Тому вони не призводять до інсультів чи ішемічної хвороби серця.

Однак, тут підходимо до найцікавішого: то кому ж вигідно нагнітати істерію численними небилицями про ГМО, які підташовуються до розряду мутагенних організмів?

Бо ж, як виявилось, ця "одіозна аббревіатура" зовсім не заважає американським бізнесменам підвищувати ціни на свою генно-модифіковану продукцію до 100 \$ за кілограм.

— Яким же тепер особисто Вам вбачається подальший хід подій?

— Звичайно, треба готуватися до того, що життя без ГМО внаслідок відповідної політики остракізму ставатиме напруженішим: зокрема, інсульти та інфаркти значно помолодшають. Натомість як у США ніхто якраз і не збирається себе труїти, оскільки генно-модифіковані організми й самі цілком здатні протистояти шкідливим комахам чи бур'янам.

Зверніть увагу, пречудові дублянки й шуби з різнобарвного хутра китайського виробництва коштують у півтора-два рази дешевше, оскільки корми з ГМО набагато рентабельніші й корисніші за будь-яке м'ясо. Та й у Європі, ставлячи маркування "ГМО", мають, зазвичай, на увазі зовсім не ганебне тавро (як, скажімо, в Україні), а дещо іншу цінову градацію.

На вітчизняних теренах ГМ-картопля зі щавлем остаточно вже канула в лету — завдяки тим же невігласам, які стверджують, ніби від неї "лізується" (тобто розчиняється) шлунок. Для колорадського жука їсти щавель — як неуків годувати картоплинним. Глянули б тоді такі горе-моралізатори на себе — від чого в них почнуть раптом "лізуватися" кишки!..

Таким чином, через відвертий чиновницький спротив, не доживемо ми до масового споживчого впровадження ГМО (а що вже тут сподіватися на субпродукти, корисні для здоров'я біодобавки чи інші кулінарні делікатеси!). Жахаючись тіней уявної чи, можливо, спровокованої кимось небезпеки, мало чим відрізняємося від дикунів. Адже якщо, припустимо, улюблений ваш домашній песик з апетитом наїсться ГМ-кролятини, то в результаті він зовсім не стане "гемеошним", оскільки природа давно вже й самотійно потурбувалася за це, — без нас.

Загалом, наприкінці сьогоднішньої бесіди, хотілося б ще раз нагадати вічно актуальні слова **Конфуція**: "У посеїбичному житті все, на жаль, швидкоплинне. Незмінними ж залишаються хіба лише велика людська мудрість і велика дурість". ■